

E. APAYDIN¹, L. BUDAK²

¹ *Acıbadem Bursa Hastanesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Bölümü,*

² *Acıbadem Bursa Hastanesi, Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi, BURSA*

Giriş ve Amaç: Hastane enfeksiyonları önemli morbidite ve mortalite sebebidir. Hastane enfeksiyonlarının önlenmesinde etkenlerin çapraz bulaş yolunu kırdığı için basit, ucuz ve en etkili yöntem el yıkamadır. Bu çalışmada bir özel hastanede çalışan doktor, hemşire ve yardımcı personelin el yıkamaya ilişkin davranışlarının, kampanya öncesi ve sonrasında değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Materyal ve Metod: El yıkama kampanyası 2008 Şubat ayında başlatılmış, tüm çalışanları, hasta ve yakınlarını da içeren bir programla yıl boyunca sürdürülmüştür. Kampanya süresince hastanenin belirli alanlarına (hasta izlemi yapılan tüm klinikler, asansörler, hastane girişi, acil ünitesi, yoğun bakım ünitelerinin girişi vb.) üç farklı slogan ile farklı görseli olan posterler aylık olarak değiştirilerek asılmış, el yıkamanın önemini ve yöntemini içeren televizyon yayınları ile bilgilendirme yapılmıştır. Çalışanlara rozetler dağıtılarak el yıkamaya dikkat çekilmeye çalışılmıştır.

Çalışmada Acıbadem Bursa Hastanesindeki doktor, hemşire ve yardımcı personelin el yıkama alışkanlıkları, sağlık bakımı ile ilişkili tanımlanan 21 eylem bazında izleme alınmıştır. İzlem çalışmanın bilgisi olmadan direk gözlem ya da kamera kayıtlarının değerlendirilmesi ile yapılmıştır. Direk gözlemde 10 saatlik süre dikkate alınmıştır.

Bulgular: Nisan-Haziran 2008 döneminde 495 kişinin (%66.6 hemşire, %18.2 hekim ve %15.2 yardımcı personel) el yıkama alışkanlıkları gözlemlenmiştir. Kampanyanın ilk ayı sonunda el yıkama gerekliliklerine uyum oranı hemşire, doktor ve yardımcı personel için sırası ile %70, %60 ve %72, izlem süresince ikinci ay bu oran %72, %65 ve %79 olarak değerlendirilmiş, süre sonunda ise el yıkamaya uyum %84, %79 ve %89 olarak gerçekleşmiştir.

Süreç sırasında sonuçlar ünite sorumluları ve tüm çalışanlar ile paylaşılarak, gözlemlere devam edilmiştir.

Tartışma: Acıbadem Bursa Hastanesinde çalışmaya başlayanların tümü el yıkama konusunda oryantasyon eğitimine alınmaktadır. Eğitimin yanı sıra hastane- nin tüm alanlarında kolay ulaşılabilir lavabo ve kağıt havlu ile el dezenfektanları bulunmaktadır. Ancak kampanya başında ve sonunda el yıkama oranlarında izlenen farklılık, eğitimin yanı sıra gözlemlere ilişkin geri bildirimlerin önemini ortaya koymaktadır. Bazı çalışmalarda daha düşük oranlarda el yıkama uyumundan bahsedilmektedir (1,2). Bizim kampanyamızda geri bildirimle el yıkama oranlarında artış gözlemlendiği gibi, el yıkamanın yapılamadığı durumlarda el dezenfektanı tüketiminin arttığı gözlenmiştir. Hastane infeksiyonlarından korunmada en önemli basamak, el yıkama konusunda yapılacak eğitimler, kampanyalar ve yönlendirmeler ile sürekliliğin sağlanmasıdır.

KAYNAKLAR

1. Pittet D, et al. An Intern Med 2004.
2. Rosental, et al. Am J Infect Control 2003.